

7/6264

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2005/SPGY/247145
Konu : Yazılı soru önergesi

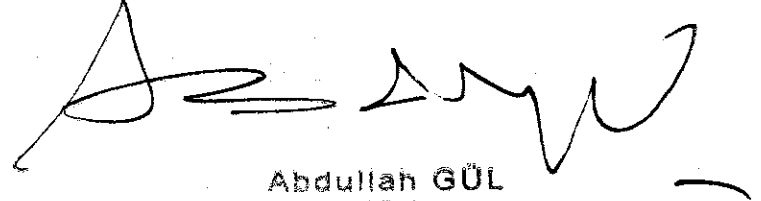
24 Haziran 2005

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: 24 Mayıs 2005 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11279 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin Şirin'in 7/6264 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

Abdullah G¼L
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: soru önergesi yanıtı

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN EMİN ŞİRİN'İN YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORU :

10.05.2005 tarihli Akşam Gazetesi'nde, Güler Kömürcü'nün köşesinde şu bilgiler yer almıştır:

"Ve şimdi, size çok çok önemli bir 'taze haber-analiz' sunacağım, tam anlamıyla altın vuruşluk bir konu, okuyunca ŞOKE oldum,

Buyrun, siz de okuyun, 1 Mayıs tarihli haber analizinin sahibi Atina'dan gazeteci Stelyo Berberakis, aynen aktarıyorum;

'Osmanlı İmparatorluğu'nun hibe ve fermanlarıyla bugün İsrail'in en büyük mal sahibi konumuna gelen Kudüs Rum Patrikhanesi'nin serveti 50 milyar dolardır. (50 milyar dolar, dikkat)

Doğuştan, İsa Peygamber'in havarilerine dek uzanan Kudüs Patrikhanesi, son yılların en büyük krizlerinden birini yaşıyor.

2001 yılında patrik seçilen Yunan asıllı Ürdün vatandaşı İrineos, Patrikhaneye sadık 450 bin Ortodoks'u iki cepheye ayırmış durumda. Kimine göre Patrikhane tahtına çeşitli entrikalarla oturan İrineos, yine bazılarına göre de İsrail'in tuzağına düşürülerek haksız suçlamalara hedef oluyor.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde para karşılığında satılan Kudüs ve etrafındaki topraklar, Patrikhanenin bölgede büyük bir ekonomik güç olmasına eden olmuştu. Servetinin 50 milyar doları geçtiği belirtilen Kudüs Patrikhanesi, İsrail'de sayısız taşınmazlara-dev arazilere sahip.

İsrail Hükümeti 2001 yılında Patrikhane tahtına seçilen İrineos'un Patrikliğini 2 yıl boyunca resmen tanımadı.

İsrail'in asıl amacı, İsrail Parlamentosu ve Başbakanlık konutu başta olmak üzere İsrail topraklarının beşte birine ve Kudüs'ün yüzde 55'ine sahip olan Rum Ortodoks Patrikhanesi'nden 'arsa koparmayı' hedefliyordu.

İsrail'in Rum Patrik İrineos'u 2003'te tanınması, Patrikhanenin İsrail Devleti'ne ve özel şirketlerine arsa ve bina kiralamayı kabul etmesinden kaynaklanıyor.

Bu durum, Kudüs'ü Filistin'in başkenti olarak kabul eden Filistinlilerin, Patrikhaneye karşı ayaklanmasına yol açtı. Bölgede yaşayan 450 bin Ortodoks'un 200 binini oluşturan Filistinliler İrineos'un istifasını talep etmeye ve yollara dökülmeye başladı.

Bugün İsrail'in beşte birine sahip olan Rum Patrikhanesi'nin tepesindeki Patrik İrineos'un (İsrail'e usulsüz toprak satmaya başladığı gerekçesiyle) istifasını isteyenler sloganlar atarken; Ortodoksların ezeli rakipleri Ermeni Patrikhanesi de Patrikhanenin kutsal yerlerinde hak talep etmeye başladı."

Yine aynı tarihli gazetede yer alan, "Patrik, Kudüs skandalına el koydu" başlıklı haberde, "Fener Rum Patriği Bartholomeos, bir süredir Kudüs'ü sarsan ve Eski Kent içindeki taşınmazlar konusu nedeniyle, Kudüs Patriği İrineos I'in durumunu tartışılır hale getiren konuya el attı. Bartholomeos'un İrineos'u istişarelerde bulunmak üzere İstanbul'a davet ettiği, ancak ziyaretin ne zaman gerçekleşeceği konusunda bilgi verilmedi. Edinilen bilgilere göre, Mısır'ın İskenderiye kentindeki Yunan Ortodoks Patriği de söz konusu görüşmeler amacıyla halen İstanbul'da bulunuyor. Kudüs Patriği İrineos'un adı, kilise vakıflarına ait taşınmaz malların İsraililere kiralanması skandalına karışmıştı" bilgisi yer almıştır.

Öte yandan Fener Rum Patrikhanesi'nin durumuna ilişkin, 02.12.2004 tarih ve 7/4311 sayılı ile Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından cevaplandırılması istemiyle yönelttiğim soru önerge 03.01.2005 tarihinde Bakanlığınızca verilen cevapta, Fener Rum Patrikhanesi'nin statüsü ile ilgili olarak:

"Hükümetimizin Patrikhane'nin statüsü ve faaliyetlerinin kapsamı hakkındaki görüşleri gayet açıktır. Lozan Barış Konferansı'nda Patrikhane'nin siyasi ve idari işlerle iştigal etmemek koşuluyla ve Rum Ortodoks vatandaşlarımıza ruhani hizmet vermek amacıyla ülkemizde kalmasına rıza gösterildiği herkes tarafından bilinen bir gerçektir" ifadesi kullanılmıştır.

Aynı konuyla ilgili olarak, 06.12.2004 tarih ve 7/4352 sayılı ile Bakanlığınızca cevaplandırılmasını istediğim soru önerge, 19.01.2005 tarihinde verilen cevapta:

"Lozan Barış Konferansında Patrikhane'nin siyasi ve idari işlerle iştigal etmemek koşuluyla ve Rum Ortodoks vatandaşlarımıza ruhani hizmet vermek amacıyla ülkemizde kalmasında mutabık kalınmıştır" ifadesi yer almıştır.

23.12.2004 tarih 7/4534 sayılı Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a yönelttiğim soru önerge de, "Patrikhaneyle ilgili olarak daha önce yöneltmiş olduğunuz soru önergelerine verilmiş bulunan yanıtlarla bu konudaki görüş ve politikamız sarıh bir şekilde izah edilmiş bulunmakta olup, bunlara ilave edebilecek bir husus bulunmamaktadır" cevabını vermiştiniz.

Soru:

Patrik Bartholomeos Hazretlerinin Lozan Antlaşmasına dayanarak Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenen ve teyid edilen görev kapsamına göre, Mısır İskenderiye Yunan Ortodoks Patriği ve Kudüs Patriği ile görevi dışında konulara müdahale edilmesi makul müdür? Bu konuda ne yapılacaktır?

YANIT:

Ülkemizin Ortodoks dünyasının kendi bünyesindeki konulara ve görüş ayrılıklarına taraf olması söz konusu olmadığı gibi, Fener Rum Ortodoks Patriğinin icraatının ülkemiz açısından herhangi bir sonuç doğurması da mümkün değildir.

Daha önce bu bağlamda yöneltmiş olduğunuz soru önergelerine verilen yanıtlarda da belirtildiği üzere, Fener Rum Ortodoks Patrikhanesinin konumu Lozan Barış Konferansı'nda mutabık kalınan çerçevede değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, Türkiye'nin bu konudaki bilinen görüş ve tutumu devam etmektedir.